

Rapla maakonnas Märjamaa vallas Teenuse külas Kimaro kinnistu (registriosa nr 13304250, katastritunnus 42703:002:0383; edaspidi *Kimaro kinnistu*) eraldistel 11 ja 12 lageraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes OÜ Timberston (10710599) volitatud esindaja Riho Alavee 27.08.2024 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 81, metsaseaduse § 41 lõige 81 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Rapla maakonnas Märjamaa vallas Kimaro kinnistu eraldistel 11 ja 12 lageraie keskkonnamõjude hindamise (KMH).

1.2. Kavandatud raie registreerimisel arvestada järgmiste liigikaitsemeetmetega:

1.2.1. Kimaro kinnistust lääne suunda jäävas Teenuse väike-konnakotka püsielupaigas tuleb kaitsealuse linnu pesitsusaegse häirimise vältimiseks rasketehnikaga liikumine, sh. metsamaterjalide kokkuvedu teostada ajavahemikul 1. septembrist 14. märtsini. Püsielupaiga sihtkaitsevööndis kehtib liikumispiirang 15. märtsist 31. augustini.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Timberston OÜ volitatud esindaja Riho Alavee esitas 27.08.2024 Keskkonnaametile metsateatise, millega kavandab lageraie Kimaro kinnistu eraldisel 11 (0,83 ha) hinnangulise raie mahuga 159 tm ja eraldisel 12 (0,49 ha) hinnangulise raie mahuga 166 tm. Metsateatised on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris vastavalt numbritega 50001057318 ja 50001057319. Eesti looduse infosüsteemi EELIS (edaspidi *EELIS*) andmetel raieala piirneb Pilkuse maastikukaitseala Pilkuse sihtkaitsevööndiga ja Natura 2000 võrgustikku kuuluva Pilkuse loodusalaga.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatud tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS

§ 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Lageraiet kavandatakse Kimaro kinnistu eraldisel 11 (0,83 ha) hinnangulise raiemahuga 159 tm ja eraldisel 12 (0,49 ha) hinnangulise raiemahuga 166 tm. Lageraie eesmärgiks on metsa uuendamine, uue metsapõlve rajamine. Lageraie korral raiutakse raielangilt ühe aasta jooksul raie algusest arvates kõik puud, välja arvatud seemne- ja säilikuud.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Kimaro kinnistu asub Rapla maakonnas Märjamaa vallas Teenuse külas. Teenuse küla kuulus Loodna valda, mis 2002. a. ühines Märjamaa vallaga. Märjamaa valla koosseisu kuuluva endise Loodna valla territooriumi kohta kehtiv üldplaneering puudub. Märjamaa valla uus üldplaneering on koostamisel. Raplamaa maakonnaplaneeringu 2030+ kohaselt jääb Kimaro kinnistu roheline võrgustiku alale. Puuduvad andmed, et kohalikul tasandil oleks alale raiepiiranguid sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatavate tegevuste eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja §-s 19 sätestatuga¹.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr. 88 „Metsa majandamise eeskiri“

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspiirkonnas. Raied on planeeritud teostada ka Kimaro kinnistu teistel eraldistel, nii et kokku on kavandatud 5,16 ha lageraiet ja 1,33 ha harvendusraiet. Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldisel 11 kasvab III boniteedi küps hall-lepik angervaksa kasvukohatüübis. Eraldisel 12 kasvab I boniteedi küps haavik jänsekapsa-mustika kasvukohatüübis.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus kavandatavad raied läbi viiakse. Raielankidega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raieid kavandatakse metsamaastikus, aladel ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

EELIS-e andmetel piirnevad eraldised 11 ja 12 Pilkuse maastikukaitseala Pilkuse sihtkaitsevööndiga. Pilkuse maastikukaitseala on olnud kaitse all alates 1992. aastast, kui Rapla Maavalitsuse 20. oktoobri 1992. a määrusega nr 97 „Objektide looduskaitse alla võtmine, nimetuse muutmine, pindalade ning uute pindalade kinnitamine” moodustati Pilkuse sookaitseala. 2001. aastal nimetati ala Pilkuse maastikukaitsealaks. Kaitseala praegu kehtiv

kaitse-eeskiri kinnitati 2017. aastal. Pilkuse maastikukaitseala kaitse-eesmärgid on loetletud Pilkuse maastikukaitseala kaitse-eeskirjas².

Pilkuse maastikukaitseala asub täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluval Pilkuse looduslal.

Kultuuriväärtusi, sh. pärandkultuuriobjekte raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raiete mõju keskkonnaelementidele:

Vesi- raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega langi ulatuses mõju veerežiimile ei ole oluline. Raiutud puidu kokkuvedu toimub eeldatavalt mööda loodusala serva kulgevat kraavitrassi. Sealjuures tuleb vältida kraavides voolutakistuste tekkimist. Kraavitrassil roobaste tekkimisel tuleb need peale veotööde lõppu tasandada. Raie Kimaro kinnistul ei mõjuta veerežiimi.

Välisõhk ja kliima - kavandavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus - raied on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega ei mõjuta raied maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele – raieala paikneb avamaastiku lähedasel metsaalal, asulaid ega inimeste elupaiku raieala vahetus läheduses pole ja kavandatud raied neid otseselt ei mõjuta. Kuna kokku tuleb Kimaro kinnistult raiumisele üle 1000 tm puitu, siis sõltuvalt väljaveosuunast suureneb lühiajaliselt lähikonna kohalikul teel liikluskooormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

² Vabariigi Valitsuse 14.12.2017 määrus nr 181 „Pilkuse maastikukaitseala kaitse-eeskiri“.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raied on ühekordse lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Eelpool nimetatud raiealad piirnevad Pilkuse loodusalaga. Ala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduses nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Pilkuse maastikukaitseala ega Pilkuse loodusala eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi³ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁴ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja/või seisund on võrreldes esialgse seisundiga kas vähenenud või halvenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatud lageraie alad piirnevad Natura 2000 võrgustikku kuuluva Pilkuse loodusala ja selle serva jääva loodusdirektiivi elupaigatüübiga soostuvad- ja soo-lehtmetsad (*9080). Pilkuse loodusala kaitse-eesmärgiks oleva loodusdirektiivi elupaigatüübi soostuvad- ja soo-lehtmetsad (*9080) fragmendi pindala on 7,4 ha, piirnevate kavandatavate lageraiete pindala aga 1,32 ha. Eelpool nimetatud elupaigatüübi pindala on suur, kavandatav raie ei ava elupaigatüübi metsaserva kogu ulatuses, vaid osaliselt. Põhiliseks ohuks lageraiega metsaserva avamisel on tormikahjustuste tekkimise võimalus. Kuigi elupaigas kasvab tuultele vastupidav hea täiusega

³ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁴ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ec/eu/art17/envxtxa/EE_habitats_reports20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

haavik segus kase ja sanglepaga, siis näiteks loodest puhuvate tormituulte korral tuuleheite tekkimist täielikult välistada ei saa. Siiski võib eeldada, et häiring tuuleheite või -murru näol tabaks vaid üksikuid puid ja oleks sellisena võrreldav tavapärase loodusliku protsessiga.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2006 määrusega nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“. On oluline säilitada toimivana loodusala servas kulgev kuivenduskraav, et ei häiruks väljakujunenud veerežiim.

Kavandatavate raiete tegemisel vastavalt õigusaktide nõuetele ja metsanduse heale tavale ei mõjutata oluliselt loodusdirektiivi elupaigatüübi seisundit ning ei kahjustata Pilkuse loodusala kaitse-eesmärke.

Kuna kavandatud raieala mõjualas ja raiealadel ei asu lisaks eelpool käsitletule muid Pilkuse loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaiku ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Pilkuse loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatavad raided ei mõjuta ebasoodsalt Pilkuse loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Kavandatud raie piirneb Pilkuse maastikukaitseala Pilkuse sihtkaitsevööndiga. Mõju maastikukaitseala kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Pilkuse loodusala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud peatükis 3.3.1.2.

Pilkuse maastikukaitseala on loodud eesmärgiga kaitsta soo- ja metsaökosüsteemi ning elustiku mitmekesisust; elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta nimetab I lisas: rabad (7110*)³, siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), vanad loodusmetsad (9010*), rohunditerikkad kuusikud (9050), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*); kaitsealuseid linnuliike väike-konnakotkast ja kanakulli.

Eraldisel 11 kavandatud raieala piirneb I kategooria kaitsealuse linnuliigi väike-konnakotkas elupaigaga (kood KLO9126539). Väike-konnakotkas on Pilkuse maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks. Metsamaterjali kokkuveol lääne suunas tuleb läbida ka Teenuse väike-konnakotka püsielupaika (kood KLO3002187). Väike-konnakotka pesitsusaegse häirimise vältimiseks on rasketehnikaga läbi püsielupaiga liikumine lubatud ajavahemikul 01. september – 14. märts.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raided on kooskõlas looduskaitse- ja metsaseadusega ja eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuivalt pinnaselt.

Looduskaitseseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud raietel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana looduskaitseseaduse § 55 lõikest 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Pilkuse loodusalale, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitseõuetele vastavalt on avariiolukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus on Avalikes Teadaannetes.

Eelhinnangu koostaja:

Rein Kaljuvee
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond